

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXI. — Wydany i rozesłany dnia 13 czerwca 1871.

46.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 3 czerwca 1871,
 dotyczące się organizacyi służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austriacko-illiryskiem i dalmackiem.

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 19 kwietnia 1871 raczył najmiłościwiej zatwierdzić następującą organizację służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austriacko-illiryskiem i dalmackiem.

Organizacya ta wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1871, w którym to dniu rozporządzenie cesarskie z dnia 15 maja 1851 (Dz. u. p. Nr. 165 ex 1851) tudzież wszystkie do tego przedmiotu odnoszące się późniejsze postanowienia tracą moc obowiązującą.

Schäffle r. w.

Organizacya

służby portowej i służby zdrowia morskiej na wybrzeżu austriacko illiryskiem i dalmackiem.

Dział I.

O sprawowaniu służby portowej i służby zdrowia morskiej.

O władzy morskiej.

Własny zakres urzędowania.

§. 1. Cały zakres urzędowania władzy morskiej, określony został Najwyższem postanowieniem z dnia 30 stycznia 1850, którem zarządzone zostało utworzenie tej władzy jako władzy państwa. W skutku oddzielenia administracyi portowej i administracyi zdrowia morskiej na wybrzeżu austriackiem od takiejże administracyi na wybrzeżu węgiersko

kroackiem, ustanowione zostały dwie władze morskie, jedna w Tryeście, druga w Fiumie, obiedwie z równym zakresem działania. Do zakresu działania c. k. władzy morskiej należy mianowicie sprawowanie i dozorowanie służby portowej, o ile ta dotyczy bezpośrednio potrzeb żeglugi, wykonywania tejże, a oraz praw i obowiązków żeglarzy, jako takowych, tudzież uregulowania i nadzoru nad służbą zdrowia morską we wszystkich jej stosunkach; dalej wysłedzenia i osądzenia potrzeb dwóch tych gałęzi służbowych i środków do pomyslnego, terażniejszym wymaganiom odpowiedniego wykształcenia onych; nareszcie, przeprowadzenia tychże środków i wszystkich przepisów i urządzeń, do owych administracyjnych gałęzi odnoszących się.

§. 2. Zakres służbowy władzy morskiej w sprawach urzędowych portowych i sprawach zdrowia, obejmuje przeto:

- a) nadzór nad budową okrętów morskich, wpływanie na postępowe jej wykształcenie, wykonywanie przepisów co do wymierzania objętości okrętów i postaranie się o zdolnych budowniczych okrętowych.
- b) staranność o wystawienie, polepszenie i utrzymanie w należyтым stanie wszystkich zakładów, będących materyalnemi potrzebami, obroną i środkami popierającemi tryb żeglugi morskiej, albo przeznaczonych do służby zdrowia i służby kwarantannej;
- c) nadawanie upoważnień do żeglugi morskiej, nadzór szkół żeglarskich i nadawanie pewnego stopnia w marynarce handlowej;
- d) wpływanie na okoliczności rybołówstwa morskiego, o ile tryb takowego dzieje się za pomocą środków żeglugowych;
- e) wykonywanie i przestrzeganie wszelkich ustaw i przepisów, jakoteż rozporządzeń policyi portowej, dotyczących bezpośrednio potrzeb żeglugi morskiej, wykonywanie tejże, tudzież praw i obowiązków żeglarzy, jako takich, niemniej przepisów zdrowia morskich i kwarantannych;
- f) rozstrzyganie co do zastosowania wyszczególnionych pod e) ustaw i przepisów na przypadki wątpliwe, o ile przez to w zasadzie nie zostaje nic zmienionem;
- g) przypadki karne w drugiej instancyi na wykroczenia przeciw powyżej wymienionym ustawom i przepisom (e), o ile te nie zawierają oraz w sobie takich przestępstw prawa, któreby do kompetencyi innych władz należały;
- h) utrzymywanie w naoczności służby przy marynarce handlowej, i zarząd funduszków wsparć dla marynarzy;
- i) wnioski na pochwały lub uznania, tudzież na nagrody i inne zachęcania za znakomite lub szczególnego uwzględnienia godne czyny właścicieli okrętu i żeglarzy lub innych osób, którzy zasługi położyli dla marynarki handlowej, niemniej też i tych, którzy w służbie zdrowia morskiej szczególnie się odznaczyli, przeto pod pierwszym względem także i narady o udzielenie bandery honorowej zasłużonym kapitanom przy marynarce handlowej;
- k) sprawy, dotyczące osób i karności wszystkich do służby zdrowia portowej i kwarantannej przeznaczonych urzędów i organów, egzaminowanie i upoważnianie kompetentów do takowych, czuwanie nad ich urzędowaniem, z szczególnem uwzględnieniem spraw pieniężnych, tymże poruczonych, dalej zarząd i obliczanie wszelkich dochodów i wydatków służby morskiej zdrowia i portowej;
- l) zasięganie, rozszerzanie i używanie powziętych, dla żeglugi narodowej i policyi zdrowia morskiej ważnych wiadomości, niemniej tych urządzeń w obcych państwach, któreby w jednym z obu wymienionych stosunków, ważnemi być mogły, przeto także korespondencya z narodowemi urzędami konsularnemi w sprawach zdrowia morskich mianowicie co do stanu zdrowia za granicą;

- m) roztrząsanie urzędów, prawnych postanowień i przepisów w rzeczach żeglugi morskiej, jakoteż co do policyi zdrowia morskiej i kwarantannej, wraz z ustanowieniem za każdym razem terminów kwarantannych, staranność o usunięcie wad, zapełnienie niedostateczności, lub inne poprawy i zmiany w takowych, czy to drogą zarządzenia w obrębie władzy urzędowej, czy też drogą dawania opinii i czynienia przedstawień;
- n) zasięganie i stosowne użycie wszelkich ze strony organów administracyi morskiej zdrowia i portowej, oddawać się mających peryodycznych wykazów i wiadomości o stanie, ruchu i obrocie narodowych, jako też i o ruchu i obrocie obcych statków handlowych, tudzież o rezultatach krajowego budownictwa okrętowego, nareszcie staranie o zestawienie peryodycznych wykazów dla dalszego użycia.

§. 3. Sposób, w jaki władza morska zadania te przeprowadzić winna, ustanowi ministerjum handlu w instrukcyi służbowej, i jemu się także pozostawia, co do przeprowadzenia niniejszego, zmienić w miarę potrzeby postanowienia już wydane.

Dział II.

O zakładach morskich zdrowia i portowych.

Rozdział I.

O zakładach morskich zdrowia i portowych ogólności.

Ogólny zakres działania.

§. 4. Specyalny zakres służbowy każdej poszczegółnej kategorii urzędów i organów administracyi zdrowia morskiej i portowej, jest w następnych rozdziałach II—V ustanowionym. Za powszechnie obowiązującą normę prawną i służbową, uważać się mają w służbie morskiej zdrowia i portowej dla urzędów i organów niżej wymienionych edykt nawigacyjny polityczny, regulamin powszechny dla administracyi zdrowia, odnośne rozporządzenia dodatkowe z zastrzeżeniem ustaw i rozporządzeń, w przyszłości w ich miejsce wydać się mających.

W jaki sposób służba odbywać się ma, uregulowanem będzie dla każdej z kategorii, wyszczególnionych w rozdziałach II—V, za pomocą osobych instrukcyi.

Gdy zwłoka grozi niebezpieczeństwem, może zresztą każdy urząd lub organ administracyi morskiej zdrowia i portowej natychmiast zarządzić w przydzielonym mu okręgu to, co niezbędna i nagła wymaga potrzeba, w myśl istniejących przepisów prawnych i pod własną odpowiedzialnością, przyezem jednak obowiązany jest bezzwłocznie w tym wypadku, jakoteż w razie nieszczęścia na morzu i innem nagłym wydarzeniu, zawiadomić o wypadku i środkach zarządzonych nie tylko urząd przełożony bezpośrednio, lecz oraz e. k. władzę morską, a gdzie tego potrzeba, także i dotyczącą władzę polityczną.

§. 5. Każdy urząd lub organ administracyi morskiej zdrowia i portowej bez różnicy, jest obowiązany pozwolić wszystkim okrętom przy brzegu w niebezpieczeństwie się znajdującym, bez względu na to, jakim są opatrzone pasportem zdrowia, żeby zawinęły do portu własnego, lub najbliższego, w którym to razie, podczas ich pobytu tamże, należy mieć na nich odpowiednią przepisom haczność, a dopiero gdy niebezpieczeństwo ustanie, odesłać takowe na miejsce przeznaczenia.

Każdy z rzeczonych urzędów i organów ma dalej prawo statkom do portów pod ich dozorem zostających, z wolnemi lub niewolnemi pasportami zdrowia (*patenta libera* lub *non libera*) wpływającym, chociaż do wolnego obrotu przypuszczonemi być nie mogą lub nie chcą, pod należytą kontrolą kazać żywności, lekarstwa, listy i t. d. wydawać, majtkom lub

rotmanom (locmanom), celem odbywania dalszej podróży, tudzież familiom kapitanów i t. d. dozwalać wsiąść na okręt, nim okręt do udania się do portu przeznaczenia swego zostanie spowodowanym.

Podział zakładów.

§. 6. Zakłady morskie zdrowia i portowe, których władza morska używa do przeprowadzenia czynności w §. 2 oznaczonych, dzieli się na

- a) kapitanaty morskie zdrowia i portowe;
- b) deputacje morskie zdrowia i portowe;
- c) ajencye morskie zdrowia i portowe;
- d) ekspozytury morskie zdrowia i portowe;
- e) lazarety morskie.

Powiaty i podpowiaty.

§. 7. Austryackie nadbrzeże morskie, wraz z należącymi do niego wyspami, dzieli się pod względem urzędów portowych i zdrowia na powiaty, z których każdy zawiera w sobie odpowiednią ilość podpowiatów.

Ustanowienie granic podpowiatów portowych, pozostawia się ministerstwu handlu, wszakże przytem ile możności zgodność z politycznym podziałem na uwadze mieć należy. Gdzieby to, bez nadwężania tego względu skutecznie się dało, powinny części pobraża i wyspy tak być odgraniczone, jak tego wymaga miejscowe położenie, ukształcenie pobraża, lub spieszniejsza i lżejsza przystępność.

Te ostatnie okoliczności także i tam stanowić będą, gdzie idzie o dalszy podział podpowiatów (jako zakres służbowy ekspozytur (§. 20)).

Siedziby urzędów i organów.

§. 8. Każdy powiat portowy stanowi obręb kapitanatu morskiego zdrowia i portowego a każdy podpowiat, deputacji morskiej zdrowia i portowej, którą nazywać się będzie „ajencyą“, jeżeli służba morska zdrowia i portowa poruczona jest urzędowi cłowemu. Kapitanat zawsze ustanowiony być winien w najważniejszym porcie całego powiatu portowego, deputacja zaś lub ajencya w najznaczniejszem miejscu nadbrzeżnem podpowiatu portowego.

W podpowiecie portowym, w którym się kapitanat znajduje, nie będzie żadna deputacja ani ajencya ustanowiona, lecz sprawowanie jej interesów, kapitanatowi zostanie poruczonem.

Ekspozytury morskie będą ustanowione w tych miejscach mniej ważnych, w których zawijanie okrętów *en relache* i miejscowy handel morski wymagają obecności organu.

Stanowiska lazaretów, zależą od potrzeb obrotu handlowego.

Siedziby wspomnianych wyżej urzędów i organów wyszczególnione są w załączonej tablicy (strona 90).

Miejsca, w których ustanowione być mają ajencye morskie zdrowia i portowe tudzież ekspozytury morskie, wyznaczy ministerstwo handlu, mające oraz prawo poczynienia w ustanowieniu urzędów w ogólności, a w skutek tego i w odgraniczeniu powiatów (§. 7) tych zmian, które się mogą okazać potrzebnymi na przyszłość przez podniesienie się ruchu handlowego i żeglugi, a w skutek tego przez zjawienie się potrzeby ustanowienia nowych urzędów morskich zdrowia i portowych.

Przy takowych późniejszych zmianach, równie jak przy pierwszym ustanowieniu ajencyi, będzie zresztą ministeryum handlu należyty miało wzgląd na stosunki urzędów cłowych, w której to mierze działać winno w porozumieniu z ministerstwem skarbu.

§. 9. Po ukończonem ustanowieniu organów zdrowia i portowych, tudzież w zachodzących ważnych zmianach w takowych obwiesci publicznie ministerjum handlu wykaz tych organów, z nadmienieniem praw, jakie każdej poszczególnej kategorii co do przejęcia na się statków zostały przyznane, wraz z oznaczeniem granic służbowego jej obrębu; wykaz ten także i zagranicą, w należyty sposób ma być ogłoszony, aby każdy żeglarz dowiedział się, w których portach austriackich, z przestrzeganiem postanowień prawnych, miejsce ma przypuszczenie do obrotu.

Podporządkowanie i nadzór.

§. 10. Stosunek podporządkowania urzędów lub organów morskich zdrowia i portowych pod względem każdej z tych obu gałęzi służbowych, w następujących rozdziałach II—V jest ustanowiony.

Czy czynności urzędowe podwładnych organów urzędowych odbywają się według przepisów, o tem zapewnia się przełożony urząd lub organ przez wglądanie do protokołów urzędowych i do rejestrów, a wedle okoliczności, mianowicie przy ważniejszych wypadkach, także i przez osobiste wpływanie.

Rozdział II.

O kapitanatach morskich zdrowia i portowych.

Działalność urzędowa.

§. 11. Co do służby portowej, obejmuje urzędowanie kapitanatów morskich zdrowia i portowych:

- a) ogólną służbę policyjną morską i portową, jakoteż sprawy funduszu marynarskiego pensyjnego, we własnem stanowisku, na zasadzie przepisów obecnie już istniejących, lub na przyszłość obowiązujących; równie też orzekanie w pierwszej instancji, w razie przestąpienia przepisów rzeczonych;
- b) wykonywanie tych samych czynności służbowych i w innych portach w obrębie własnego podpowiatu znajdujących się, jako też kierowanie i dozоровanie nad podobnemi czynnościami służbowemi, deputacyom, ajencyom i ekspozyturom w podpowiatach poruczonemi;
- c) dozоровanie wszystkich organów służby morskiej zdrowia i portowej własnego powiatu w sprawach osobowych i karno porządkowych, jakoteż strażników latarni morskich;
- d) ściąganie i odsyłanie należytości policyi zdrowia i portowych od okrętów przybywających do własnego podpowiatu, a zatem także nadzór nad deputacyami, ajencyami i innemi organami całego powiatu w sprawach odnoszących się do poboru i odsyłania wspomnianych należytości;
- e) zbieranie dat i zestawienie wykazów o stanie i ruchu marynarki handlowej, równie też i innych statystycznych i jakiegokolwiek bądź peryodycznych wykazów dla całego powiatu;
- f) oddawanie wszystkich owych przedstawień i opinij, do których nawet bez uprzedniego zawezwania władzy wyższej, celem wydoskonalenia ustaw policyi morskiej i portowej, lub polepszenia służby wykonującej, tudzież wydoskonalenia zakładów, widzą się być spowodowanemi;
- g) sprawowanie tych interesów, które im na zasadzie osobnych przepisów albo są, albo na przyszłość będą poruczone.

§. 12. Co do służby zdrowia morskiej, obejmuje zakres działania kapitanatów morskich zdrowia i portowych:

- a) dozór nad częścią nadbrzeża tego podpowiatu, w którym urząd ma swe siedlisko, czy to przez własny poczet służbowy, w samem miejscu się znajdujący, czy też przez dozorców rotmańskich na stósownych punktach poustawionych (ekspozytury);

- b) dozorowanie deputacyi, ajencyi i ekspozytur własnego podpowiatu w ich czynnościach służbowych dotyczących policyi zdrowia;
- c) stósowne postępowanie z okrętami, do ich portu wpływającemi, wolnym pasportem zdrowia opatrzonemi (*patenta libera*);
- d) odpowiednie przepisom policyi zdrowia czuwanie i postępowanie ze statkami do tego samego portu z czystym pasportem zdrowia (*patente netta*) wpływającemi, jeżeli wedle istniejącego regulaminu kwarantannego, nie są oraz do wyładowania towarów obowiązani, i jeżeli nie znajduje się w tem samym miejscu lazaret, w którym to razie musiałyby statki tamże być odesłane;
- e) wystawianie lub wizowanie pasportów zdrowia dla wszystkich z portów własnego powiatu oddalających się statków;
- f) czynienie przedstawień do pomysłniejszego wydoskonalenia ustaw morskich zdrowia tudzież zakładów i urzędzeń służbowych dla tej gałęzi administracyjnej przeznaczonych;
- g) wspólne działanie co do powszechnego przestrzegania przepisów morskich zdrowia i orzekanie w pierwszej instancyi w razie wykroczeń, przeciw takowym zachodzących, w obrębie tego podpowiatu, w którym urząd ma siedzibę;
- h) sprawowanie tych czynności, które im na zasadzie osobnych przepisów albo są, albo na przyszłość będą poruczone.

§. 13. Rozmaite obowiązki urzędów tak w sprawach zdrowia jak i portowych określone będą dokładnie w osobnych instrukcyach służbowych.

Podporządkowanie.

§. 14. Kapitanaty morskie zdrowia i portowe, podlegają, co się tyczy obu służbowych gałęzi bezpośrednio c. k. władzy morskiej.

§. 15. Poczec osób w kapitanatach morskich zdrowia i portowych składa się z kapitana portowego i z zastosowanej do każdego miejsca ilości urzędników (adjunktów, oficyałów) do załatwiania czynności urzędowych. Nadto będzie przydanych jeden lub więcej praktykantów i potrzebna ilość dozorców rotmańskich i rotmanów.

Gdzie tego wymaga większa objętość służby, ma kapitanowi dla sprawowania czynności urzędowych w części technicznej być dodany poręcznik portowy, równie jak do kierowania rotmanów (loemanów) portowych, ustanowieni będą bosmani lub podbosmani. Także, gdzie tego stosunki służbowe wymagają, ustanowieni będą jeden lub dwaj sędziy urzędowi.

Czynności lekarskie przy kapitanatach morskich zdrowia i portowych, jeżeli w tem samym miejscu nie ma lekarza lazaretowego, który powinien je pełnić, załatwiać będzie lekarz powiatowy, a gdzie takowego nie ma, inny lekarz miejscowy za odpowiednią remuneracją, lub innem, odpowiedniem stosunkom wynagrodzeniem.

Rozdział III.

O deputacyach i ajencyach morskich zdrowia i portowych.

Działalność urzędowa.

§. 16. Działalność urzędowa deputacyi i ajencyi morskich zdrowia i portowych w sprawach tak zdrowia jak i portowych, jest taka sama jak działalność kapitanatów z wyjątkiem spraw osobowych i porządkowo karnych. Bliższe szczegóły wymienione są w instrukcyi służbowej.

Podporządkowanie.

§. 17. Deputacye i ajencye morskie zdrowia i portowe, podlegają co do obu gałęzi służbowych kapitanatowi w którego okręgu się znajdują.

Skład osobowy.

§. 18. Poczest osób w deputacyach morskich zdrowia i portowych składa się z deputata i w miarę potrzeb służby z oficyała, dozorey rotmanów i z jednego lub dwóch rotmanów.

W ajencyach morskich zdrowia i portowych czynności deputata załatwia poborca cłowy, a czynności dozorey rotmanów strażnik skarbowy.

Czynności lekarskie przy deputacyach zdrowia i portowych załatwia lekarz powiatowy, jeżeli się takowy w miejscu znajduje; w braku onegoż czynności te poruczone będą innemu zdolnemu lekarzowi miejscowemu za stosowną remuneracyą lub innem, stosunkom odpowiedniem wynagrodzeniem.

Rozdział IV.

O ekspozyturach morskich zdrowia i portowych.

§. 19. Tak we względzie służby zdrowia morskiej jak portowej należy do ekspozytur morskich zdrowia i portowych, jako stały obowiązek służbowy, dozór nad przydzieloną im częścią pobrzeża, oraz sprawowanie tych czynności, które w interesie żeglugi mają same wykonywać na miejscu.

Czynności te są wyszczególnione dokładnie w instrukcyi służbowej.

Podporządkowanie.

§. 20. Ekspozytury morskie zdrowia i portowe należą bezpośrednio do kapitanatów deputacyi lub ajencyi, w których podpowiecie są ustanowione, i tworzą część własnego składu osobowego tychże, przetoż wstępują pośrednio przez nich tak w służbie morskiej zdrowia jak i portowej w ten stosunek podporządkowania, który dla rzeczonych urzędów i organów w powyższych paragrafach, jest ustanowiony.

Za zgodność z przepisami toku czynności w ekspozyturach są także odpowiedzialnemi te urzędy i organa, do których ekspozytury należą.

Skład osobowy.

§. 21. Każda ekspozytura morska zdrowia i portowa, ma tylko jednego dozoreę rotmanów.

Co się tyczy załatwiania czynności lekarskich, zastosowane być mają dotyczące postanowienia §. 18.

Rozdział V.

O lazaretach morskich.

Działalność urzędowa.

§. 22. Co do służby portowej nie przysłuża lazaretom morskim zazwyczaj żadne samodzielne urzędowanie, lecz dotyczące czynności sprawowane będą przez kapitanat, przez deputacyę lub ajencyę, który lub która z lazaretem w jednym a tym samym znajduje się porcie. Tylko tam, gdzie żaden z rzeczonych organów, lecz tylko lazaret się znajduje, mogą i powinny mu być przekazane w §. 16 wyszczególnione prawa i obowiązki, w służbie

portowej tak, jak deputacyom i ajencyom, zaczem też zakład nosić będzie nazwę: „Lazaret morski i deputacya portowa.“

§. 23. Co się tyczy służby morskiej zdrowia, zależy zadanie lazaretów morskich najszczególniej na dozorze pod względem zdrowia nad osobami, przybywającemi z krajów, o zarazę podejrzanych, tudzież na kwarantannem czyszczeniu towarów, efektów i zwierząt, z krajów takowych nadesłanych. Urzędowanie lazaretów nie rozciąga się więc, jak przy innych organach administracyi morskiej zdrowia, na pewną część pobrzeża, lecz ograniczone jest na obręb samego tylko zakładu. Przytem lazarety obowiązane są:

- a) czuwać nad zachowaniem przepisów morskiej policji zdrowia w obrębie zakładu, a w razie przekroczenia onych, w pierwszej instancyi zawyrokować;
- b) czynić wszelkie propozycye, mogące służyć do poparcia pomyslniejszego wykształcenia ustaw morskiej policji zdrowia lub do polepszenia stanu materyalnego i służbowych zakładu urządzeń;
- c) oznaczać i obliczać należności skarbowe morskiej policji zdrowia.

Stanowiska.

§. 24. Dla wybrzeża austriackiego są dwa lazarety, a to: w Tryeście i w Megline.

W tych lazaretach, będą przyjmowane wszelkie statki podejrzane, — nie wyłączając także i statków, podejrzanych nieczystym pasportem zdrowia (*patente brutta aggravata*) opatrzonych, gdzie odbędą kwarantannę czyli rezerwę.

§. 25. Jeżeli któremu z lazaretów morskich sprawy portowe zostały poruczone (§. 22), natedy takowy pod względem służby portowej podlegać będzie kapitanatowi, w którego okręgu się znajduje.

Co się zaś tyczy służby morskiej zdrowia, wszystkie lazarety morskie podlegają bezpośrednio władzy morskiej.

§. 26. Skład osobowy lazaretów morskich jest następujący:

- jeden dyrektor,
- jeden oficyał,
- jeden lekarz, który oraz ma być chirurgiem,
- jeden kapelan, czterech dozorców rotmańskich, potrzebna liczba strażników ewentualnych, potrzebna liczba sług do czyszczenia.

Rozdział VI.

O stosunkach zakładów morskich zdrowia i portowych do władz innych.

Do organów administracyjnych politycznych.

§. 27. We wszystkich stosunkach służby portowej, odnoszących się do potrzeb żeglugi morskiej, do wykonywania onejże, tudzież do praw i obowiązków żeglarzy jako takich, urzędy i organa w §. 6. wymienione, niezawisłemi są od dotychczasowego wpływu władz politycznych albo gmin, albowiem co do tych okoliczności, podlegają one wyłącznie władzy morskiej.

Temże jednak nienaruszonym zostaje wpływ urzędowy na zakłady urzędowe portowe, przysługujący naczelnikom administracyi politycznej w poszczególnych krajach koronnych, względem spraw politycznych albo policyjnych, do urzędowego ich zakresu należących. przeto także i nadal zachowana będzie ta zasada, iż rzecone zakłady względem wszystkich przedmiotów służbowych, do zakresu działania administracyi politycznej należących, zlece-

niom jej zadosyć uczynić i tymże wszystkie z polityczną administracją w związku stojące sprawozdania i wiadomości udzielać winny.

Owa niezawisła samodzielność nie znosi ani też przeszkadza wzajemnemu spółdziałaniu i wspieraniu się we wszystkich środkach, dobro publicznej służby na celu mających.

§. 28. Z powodu bezpośredniego podporządkowania urzędów i organów w §. 6 wymienionych, pod władzę morską, ograniczać się ma wpływ politycznych organów administracyjnych w rzeczach służby morskiej zdrowia, li tylko na spółdziałanie w tych przypadkach, w których sama władza morską, albo jej podrzędne organa tego żądają.

Ten kształt stosunków zawisłości, nie zmienia zresztą w niczem dotychczasowego obowiązku organów obu gałęzi administracyjnych, aby sobie wzajemnie udzielać jak najspieszniej tych wiadomości, które ich obu wedle natury rzeczy obchodzić powinny, ponieważ wymagają odpowiednich zarządzeń tak ze strony władz politycznych, jak ze strony administracji morskiej zdrowia, a w ogóle obowiązku porozumiewania się względem wszystkich zarządzeń się mających środków, czy to zmierzających do obrony zdrowia publicznego, czy innego jakiego spółdziałania wymagających, i obopolnego wspierania się w obrębach własnych spraw urzędowych.

Do władz skarbowych.

§. 29. Połączenie spraw morskich zdrowia i portowych ze służbą cłową tam tylko nastąpić ma, gdzie mniejsza objętość obustronnych spraw, jednoczesnego dozwala załatwienia takowych przez jednego urzędnika lub sługę. Osądzenie co do tego, gdzie wedle tego warunku na przyszłość połączenie takowe nastąpić może, a gdzie przeciwnie w skutek nowego ukształtowania stosunków czynności, pierwotnie zarządzone połączenie służby zdrowia i cłowej, znowu ma być rozwiązaniem, pozostawia się ministerstwu handlu, które tak w jednym jak drugim razie w porozumieniu z ministerstwem skarbu postępować będzie.

W razie połączenia, nie będzie zresztą nic zmienionem w stosunkach wyżej ustanowionych co do podporządkowania dotyczącego organu we wszystkich okolicznościach służby morskiej zdrowia i portowej, ani też zniesionym wpływ porządkowo karny władzy morskiej albo organów jej podporządkowanych.

Nawet i tam, gdzie nie ma miejsca połączenie takowe, musi między organami morskimi zdrowia i portowemi z jednej, a władzami cłowemi z drugiej strony utrzymanem być wzajemne wspieranie się dla dobra służby pożądane.

Dział III.

O składzie osobowym służby morskiej zdrowia i portowej.

Rozdział I.

O składzie osobowym służby morskiej zdrowia i portowej w ogólności.

§. 30. Służba morska zdrowia i portowa składa się z:

- a) urzędników zdrowia i portowych,
- b) bosmanów, dozorców rotmańskich i rotmanów
- c) sług urzędu,
- d) ewentualnych strażników zdrowia i sług od czyszczenia w lazaretach,

Stan co do rangi i płacy.

§. 31. Ranga i płaca całego stałego składu osobowego służby morskiej zdrowia i portowej osobno będą ustanowione.

Mianowanie i wnioski na obsadzenie itd..

§. 32. Mianowanie urzędników morskich zdrowia i portowych, bosmanów, dozorców rotmańskich, rotmanów, sług i dozorców inspekcyjnych, przysługuje władzy morskiej, tylko mianowanie kapitanów morskich zdrowia i portowych tudzież dyrektorów lazaretów, równie jak wszystkich innych, których płaca 1000 złr. przenosi, ministerstwu handlu zastrzega się. Tak samo rozumie się o prawie przeniesienia lub zasuspendowania w urzędzie, zpensjonowania lub oddalenia ze służby, przyczem jednak władzy morskiej pozostawionem jest w przypadkach niezwłocznego zaradzenia wymagających, zarządzić prowizorycznie przeniesienie lub zasuspendowanie rzeczonych przełożonych i urzędników wyżej płatnych.

Wszelkie propozycye, do obsadzenia posad służbowych przy urzędach morskich zdrowia i portowych odnoszące się, mają być wystósowane do władzy morskiej, która je w przypadkach właściwych przedłoży ministerstwu handlu.

Względem samego czynienia tych propozycyj, zachować należy przepisy następujące:

- a) propozycye na posady urzędników niższych, tudzież na posady lekarskie i na posady bosmanów, dozorców rotmańskich, rotmanów i sług urzędowych, czynić ma przełożony zakładu, do którego należy posada, obsadzoną być mająca. Jeżeli propozycye takie czynią deputacye, będą przesłane przez odnośny kapitanat do c. k. władzy morskiej;
- b) propozycye na deputatów, czyli ten kapitanat, któremu posada służbowa podlega;
- c) propozycye na posady przełożonych w kapitanatach i lazaretach, czyni sama c. k. władza morska.

Co się tycze zamianowania, tudzież postępowania porządkowo karnego z kapelanami lazaretowymi, winna władza morska zachować porozumienie z dotyczącemi ordynaryatami biskupiami, — a zaś względem pełniących służbę przy zakładach morskich zdrowia i portowych, z urzędami cłowemi połączonych, z właściwemi władzami skarbowemi krajowemi, dla którychto oraz posad nie przysługują propozycye organom, władzy morskiej podporządkowanym.

§. 33. Ewentualnych strażników i sług od czyszczenia, mianuje i oddala kapitanat, deputacya lub dyrekcya lazaretu, do którego lub do której należą. O wszystkich takich zamianowaniach i oddaleniach ze służby, odbiera władza wyższa wiadomość przez peryodyczne sprawozdania, do której to władzy także i rekursa oddalonych ze służby sług stosować należy.

Nie przyjmuje się więcej strażników ewentualnych i sług od czyszczenia, nad rzeczywistą potrzebę dla zwyczajnej objętości służby kwarantannej.

O egzaminach.

§. 34. Ktokolwiek otrzymać chce służbę w zawodzie służby morskiej zdrowia i portowej, poddać się winien egzaminowi z przepisów morskich zdrowia i portowych, względnej ważności posady odpowiedniemu, a to nie tylko gdy chodzi o miejsce rzeczywistego urzędnika lecz także gdy chodzi o miejsce dozorecy rotmańskiego lub strażnika ewentualnego, a to według przepisów ustanowionych instrukcyą służbową.

Szczególne obowiązki służbowe.

§. 35. Wszyscy urzędnicy i słudzy przy administracji morskiej zdrowia i portowej stale ustanowieni, są obowiązani w dzień i w nocy w miarę potrzeby do służby być gotowymi, przetoż — jeżeli wynaleziono dla nich kwatery w naturze, rzeczywiście w nich mieszkać, a gdy kwatery pobierają, pomieszkanie jak najbliżej zakładu obrać winni.

Wszędzie, gdzie tylko tego stosunki pozwalają, o to postarać się należy, a mianowicie przy założeniu nowych budynków dla służby morskiej zdrowia i portowej, takie odpowiednie materyalne zarządzenia poczynić należy, ażeby przy każdym kapitanacie zamieszczeni być mogli, w liczbie odpowiedniej, rotmani portowi, wszędzie zaś by umieszczenie swe mieć mogli dozorey rotmańsey lub przynajmniej jeden z nich w budynku urzędowym, żeby i porą nocną dozór odpowiedni był utrzymywanym, i żeby oraz, gdzie tego wymaga potrzeba, pomocy nie brakowało.

Nie wolno żadnemu z członków służby, bez szczególnego ku temu pozwolenia ze strony przełożonego, a względnie władzy przełożonej opuszczać posterunek swój, a w służbie odmieniać się należy w sposób zupełnie potrzebom podróżujących morskich odpowiedni.

Członkowie służby lekarskiej przy lazaretach obowiązani są, w razie zachodzącej niezbędnej potrzeby, a mianowicie w razie rzeczywistego niebezpieczeństwa powietrza morskowego, mieszkać w zakładzie, choćby im nawet takie podług systemu nie było wydzielone, nie mniej też obowiązani są lekarze i chirurdzy, jeżeli to koniecznie potrzebnem jest do skutecznej pomocy kwarantannisty, kontaminować się (zetrknąć się) z zapowietrzonym.

Od powied z ia l n o ś ć.

§. 36. Przełożeni kapitanatów, odpowiedzialni są za czynności przedsięwzięte w interesie zdrowia i portu, równo i niepodzielnie. Z zachowaniem tego przepisu, zostawia się przełożonemu do woli używać ianych podrzędnych urzędników (adjunktów i oficyałów) w miarę potrzeby służby tak w jednym jak w drugim oddziale czynności.

W takiej samej niepodzielnej odpowiedzialności, znajdują się przełożeni deputacyj morskich zdrowia i portowych.

Za pobór i odesłanie należytości morskich zdrowia i portowych, odpowiedzialnymi są, ci urzędnicy, którym to według instrukcyi jest poruczonym.

K a u c y e.

§. 37. Wszyscy urzędnicy morsey zdrowia i portowi, w pobieraniu i obliczaniu taks skarbowych udział mający, złożyć winni kaucyę, w kwocie rocznej płacy urzędnika wymierzoną. Tylko przy tych deputacyach, ajeneyach i ekspozyturach, których zarządzanie pieniędzmi tak jest małoznaczne, iż takowe nie dosięga kwoty jednorocznej płacy, może ministerjum handlu ustanowić kaucyę w kwocie mniej-więcej odpowiedniej dochodowi półrocznemu, podług przecięcia trzech-letniego, atoli nigdy niżej złotych reńskich 50.

W razie połączenia ajencyi z urzędem cłowym, kaucya do służby cłowej za warunek położona, służyć ma także i do pokrycia dochodów morskich zdrowia i portowych i na te ostatnie nie składa się osobnej kaucyi.

Dyrektorowie, i oficyałowie lazaretów, chociaż nie odbierają żadnych pieniędzy skarbowych, winni złożyć kaucyę w kwocie odpowiedniej rocznej ich płacy, a to tak dla zabezpieczenia skarbu państwa względem rzetelnego wymierzenia należytości, jak też i dla gwarancyi, ku zaspokojeniu właścicieli towarów służącej.

Przeniesienie.

§. 38. Urzędnicy morsey zdrowia i portowi, bosmanie, dozorey rotmańsey, rotmanie i słudzy urzędowi, mogą nietylko na własne żądanie, lecz każdego razu, kiedy tego dobro służby wymaga, z jednego miejsca na drugie być przeniesieni.

Postępowanie karne.

§. 39. Każdy urzędnik morski zdrowia i portowy, bosman, dozorca rotmański i sługa urzędowy, może i powinien, o ile ustawa karna przeciw niemu nie znajduje zastosowania, w razie uzasadnionego podejrzenia o zaniedbanie służby, przekupstwo lub niewierność, natychmiast na inne miejsce być przeniesionym, w razie zaś dowiedzionej winy rzeczzonego rodzaju, natychmiast i na zawsze ze służby oddalonym.

O postanowieniu tem, każdy nowo-przyjąć się mający, jeszcze przed złożeniem przysięgi ma być zawiadomiony.

Ewentualni strażnicy i słudzy od czyszczenia, przeciw którym zachodzą uzasadnione powątpiewania o niezawodności ich, natychmiast bez żadnego względu ze służby będą oddaleni.

Rozdział II.

O urzędnikach morskich zdrowia i portowych.

Ich prawa.

§. 40. Urzędnicy morsey zdrowia i portowi, są urzędnikami cesarsko-królewskimi. Równych z tymi używają praw a przysięga służbowa obowiązuje ich do ścisłego i sumiennego pełnienia obowiązków. Wszyscy mają prawo do emerytury.

Specyalne wymogi do uzyskania posady.

§. 41. Przy mianowaniu i posuwaniu urzędników morskich zdrowia i portowych, wzgląd mieć należy na ścisłą moralność i prawość, na umiejętności języków, gruntowną znajomość wszystkich, owe gałęzie administracyjne regulujących ustaw i przepisów, tudzież na praktyczne doświadczenie.

Kapitanowie portowi jako i porucznicy portowi, powinni być wybrani ze stanu służby morskiej, najszczególniej z kapitanów okrętowych doświadczonych i wypróbowanych, a przy równych z resztą stosunkach, pierwszeństwo będą mieli oficerowie c. k. marynarki wojennej i kapitanowie handlowi banderą honorową odznaczeni.

Uniform.

§. 42. Wszyscy urzędnicy morsey zdrowia i portowi, używają munduru przepisanego dla marynarki z odznakami dla poszczególnych klas dyetowych przeznaczonemi.

Rozdział III.

O bosmanach, dozorcach rotmańskich, rotmanach i sługach urzędowych.

Prawa ich.

§. 43. Bosmani, dozorecy rotmańscy, rotmanie i słudzy urzędowi na posadach systemizowanych przy kapitanatach, deputacyach, ajencyach i ekspozyturach, którzy wszyscy za formalnym dekretem i za przysięgą będą umieszczani na posadach, mają prawo do pensyi.

Specyalne wymogi do uzyskania posady.

§. 44. Na bosmanów dozorców rotmańskich i rotmanów, mogą być wybrane te tylko osoby, które przez dłuższy już czas na okrętach narodowych służyły i zupełnie użytecznymi i niezawodnymi się okazały, a oraz świadomymi są tak języka włoskiego jakoteż, gdzie inny język jest używany, języka krajowego. Czytanie i pisanie w języku włoskim jest dla bosma-

nów i dozorców rotmańskich przedmiotem niezbędnie wymaganym, dla rotmanów zaś tylko pożądanym.

Dozorecy rotmańscy mają nadto poddać się egzaminowi, o którym jest mowa w §. 34.

Byłym majtkom przy c. k. marynarce wojennej i osobom, posiadającym także obcy język, przy równych zresztą stosunkach, pierwszeństwo przed innymi kompetentami ma być udzielonem.

Mundur.

§. 45. Za mundur wszystkich sług portowych, z wyjątkiem sług urzędowych, zwyczajną liberyę służbową noszących, służyć będzie stosowny ubiór żeglarski. Do oznaczenia stopni bosmanów, będą ustanowione odpowiednie znaki.

Mundur będzie dawany w naturze, a to w terminach, przez ministerjum handlu podług czasu trwania dla poszczególnych sztuk tegoż, oznaczyć się mających.

Rozdział IV.

O ewentualnych strażnikach zdrowia i sługach do czyszczenia w lazaretach.

Sposób przyjęcia.

§. 46. Ewentualni strażnicy zdrowia, w każdym szczególnym wypadku, gdy do kontumacyi wstępują, przysięgę na nowo składają. Przy przyjęciu, otrzymują od kapitanatu, od deputacyi, ajencyi lub dyrekcji lazaretowej, do którego lub której należą, dekret, z którym jednak nie jest połączone żadne prawo do stanowczej posady, do emerytury lub prowizyi; prowizya wtedy tylko mogłaby mieć miejsce, gdyby sami utworzyli sobie lub w przyszłości utworzyć mieli własny fundusz (z odsetków zapłaty na ten cel odłożonych).

Toż samo rozumie się także i ze sługami od czyszczenia przy lazaretach, których przyjęcie z resztą bez dekretu i tylko przez samo wciągnięcie do rejestru służbowego miejsce ma.

Słudzy w tym rozdziale wyszczególnieni, nie pobierają ani stałej płacy, ani zapłaty od skarbu, lecz płaceni bywają za dni, w których rzeczywiście służbę pełnili, od tych, w interesie w których użytymi byli.

Specyalne wymogi do przyjęcia.

§. 47. Przy przyjmowaniu sług do czyszczenia w lazaretach przy innej równej zdolności względnie należy najszczególniej na żołnierzy wysłużonych. Najzdolniejsi po włosku czytać i pisać umiejący, a w każdym razie język krajowy posiadający, z przepisami służby należycie obznajomieni słudzy do czyszczenia, mianowani będą na strażników zdrowia przy lazaretach, ile razy rzeczywiście zachodzi potrzeba pomnożenia takowych.

Kapitanaty, deputacje i ajencye wybierają swych ewentualnych strażników z osób, których moralność i prawość jest udowodniona, a użyteczność ich dla służby drogą egzaminu (§. 34) została wykazaną.

Oznaki podczas służby.

§. 48. Ewentualni strażnicy i słudzy do czyszczenia, gdy się znajdują w służbie kwarantannej, noszą szarfę pomarańczowo-żółtą, jako strażnicy dozorowi w wolnej styczności, używają oni znaku S (sanität) z metalu żółtego na pokryciu głowy.

Dział IV.

O wydatkach na służbę zdrowia morską i portową i o należnościach dotyczących.

Rozdział I.

O wydatkach skarbu państwa i o pokryciu ich należnościami skarbowemi i taksami.

Wydatki, które skarb państwa ponosi.

§. 49. Wydatki na służbę portową, mianowicie w głównych portach wybrzeża austriackiego o ile takowe dotyczą założenia i utrzymania zakładów, budów i urządzeń, uznanych za potrzeby materialne i służących na środki obrony i popierające żeglugę morską, mianowicie w celniejszych portach nadbrzeża austriackiego, tudzież wydatki na administrację morską zdrowia, o ile takowe obrócone są na założenie i utrzymanie budynków, lub na środki zapobiegające w nadzwyczajnych wypadkach ogólnej ważności, nakoniec wydatki na płace i inne osobiste należności wszystkich stale umieszczonych przy służbie morskiej zdrowia i portowej, te wszystkie wydatki ponosi skarb państwa. Czy i jak dalece w portach podrzędnej ważności gminy lub najbliżsi interesenci, żądający budów portowych, do dotyczących wydatków przyczyniać się powinni, o tem ministerium handlu w każdym poszczególnym przypadku stanowić będzie ze względu na stopień potrzeby i na mniej lub więcej powszechną użyteczność budowy.

Bezkowe.

§. 50. By przynajmniej w części pokryć koszta rzeczone (§. 49), przyczyni się do tego żegluga morska, dla użytku której owe zakłady najwłaściwiej służą, a to opłaceniem bezkowego we wszystkich dla obrotu otwartych portach nadbrzeża austriackiego.

Należności policyi morskiej zdrowia.

§. 51. W tym samym celu i z tego samego powodu, nakładają się na obrót morski należności policyi morskiej zdrowia złożone:

- a) z należności od wszystkich w wolnem spółnictwie lub pod kwarantanną od austriackiego pobrzeża odpływających okrętów, i
- b) z należności od wszystkich pod kontumacyą lub rezerwą do austriackich portów wpływających ładunków okrętowych (towarów, pieniędzy itd.).

Taryfa.

§. 52. Co do należności bezkowego i taks policyi zdrowia obowiązuje ustawa z dnia 25 lutego 1865 jakoteż zostające z nią w związku rozporządzenie byłego c. k. ministerstwa marynarki z tej samej daty (Dz. u. p. Nr. 13 i 15).

Taksa za udzielenie patentów bandery, pasportów morskich i licencyi żeglugowych.

§. 53. Co się tyczy taks za udzielenie patentów bandery, pasportów morskich i licencyi żeglugowych, pozostaje jeszcze w swej mocy dotychczasowy przepis tak co do cyfry, jak co do czasu obowiązku wypłaty, dopóki osobna ustawa nie ureguluje stosownego onychże podwyższenia.

Należności na rzecz rotmanów, latarni morskich, tudzież kanałów.

§. 54. Zaprowadzenie w Tryeście dla utrzymania instytucyi rotmanów, niemniej i do innych celów przeznaczone należności, na rzecz rotmanów, latarni morskich i kanałów,

nateraz nie zmieniają się, mogą atoli być zmienione w miarę okoliczności i za zezwoleniem ministerstwa handlu.

Pokrycie uszczerbku.

§. 55. Uszczerbek w dochodach na opędzanie wydatków administracyi morskiej zdrowia i portowej pokrywa skarb państwa, do którego mają się też odsyłać w poszczególnych peryodach i na poszczególnych miejscach zdarzające się nadwyżki.

Należytości na rzecz instytutów marynarskich.

§. 56. Dodatek 12% do beczkowego, który w Tryeście opłacać mają wszystkie okręty narodowe i zagraniczne na rzecz funduszu marynarskiego wsparć, pozostaje bez zmiany aż do dalszego rozporządzenia.

Pobieranie, obliczenie i odwożenie tych należytości.

§. 57. Względem pobierania, obrachowania, odwożenia i kontroli należytości, w niniejszem rozdziale oznaczonych, obowiązują przepisy zawarte w odnośnych instrukcyach.

Rozdział II.

O należytościach morskich kwarantannych.

Które należytości będą nadal opłacane.

§. 58. Oprócz opłat, w powyższym rozdziale I wyszczególnionych,ienne zapłaty dla ewentualnych strażników i sług od czyszczenia, przekazane wpływającym pod kontumacyą okrętom, osobom, towarom, itp., tudzież należytości strużów, dozorców rotmańskich, przypadające za dozór w czynnościach dotyczących zdrowia i obrotu w zakładach kontumacyjnych, nareszcie wydatki za pomoc lekarską i na osoby dozorujące chorych, muszą podczas kwarantanny od samych stron być opędzane.

Taryfa.

§. 59. Dla wszystkich w powyższym paragrafie wymienionych należytości, dających się zebrać pod ogólną nazwą „należytości morskich kwarantannych“, obowiązuje istniejąca taryfa z dnia 21 września 1866 zawierająca należytości morskie kwarantanne dla ewentualnych dozorców, sług od czyszczenia, lekarzy i dozorców chorych.

Rozdział III.

O należytościach w ogólności.

Obwieszczenie taryf i ścisłe tychże przestrzeganie.

§. 60. Oprócz należytości w powyższych rozdziałach prawnie ustanowionych, względem których taryfy dla zapobieżenia wszelkiemu obciążeniu stron we wszystkich zakładach morskich zdrowia i portowych, przybite zostaną na miejscu, w oczy wpadającym, a także i innymi drogami do jak najpowszechniejszej wiadomości podane być winny, nie może służba morska zdrowia i portowa pod żadnym warunkiem i z żadnego tytułu żądać zapłaty jakiej lub nagrody, a to pod karą bezzwłocznego oddalenia ze służby.

Także wszelkie należytości, na zasadzie taryfy opłacić się mające, tylko w lokalu urzędowym mogą być odbierane, i urząd z nich strony regularnie kwituje, przeto nikt nie będzie obowiązany do płacenia należytości, chociażby prawnej, bez onego pokwitowania lub po za obrębem urzędu.

T a b e l l a

w której wyszczególnione są siedziby organów morskich zdrowia i portowych w wybrzeżu austriacko illiryjskiem i dalmackiem.

a) Wybrzeże austriacko illiryjskie

I. Kapitanaty portowe	II. Deputacye	III. Ajencye	IV. Ekspozytury	V. Lazarety morskie
Triest	Capodistria, Pirano	Duino, Monfalcone, Grado, Portobuso	Servola, Muggia, Isola, Portorose	Valle San Bartolomeo pod Muggią
Rovigno	Umago, Valditorre, Parenzo		Cittanuova, Orsera, Leme	
Pola	Volosea		Fasana, Medolino, Carnizza, Traghetto, Portorabaz, Fianona, Moschienizze, Ika	
Lussinpiccolo	Cherso, Veglio		Faresina, Ustrine, Ossero, Castelmuschio, Malinsea, Climno, Verbenico, Bescanuova, Ponte, Unie, Sansego, Lussingrande, Cigale, S. Pietro dei Nemi	

b) Wybrzeże dalmackie

Zara	Sebenico	Novaglia, Pago, Selve, Melada, Nona, Novegradi, Obbrovazzo, Sale, Zaravecchia, Stretto di Morter, Vodizze, Zlarin, Rogoźnica	Arbe, Ulbo, S, Nicolò di Morter, Capocesto, Zapuntello	Megline, z kapitanatem portowym połączony
Spalato	Traù, S. Pietro della Brazza, Lissa, Lesina, Cittavecchia Macarsea	Castelvitturi, Soltacarober, S. Giovanni della Brazza, Postire, Pucischie, S. Martino della Brazza, Bol, Milnà, Bobovischie (Baborovischia), Gelsa, S. Giorgio, Dervenik, Fort'Opus	Olivetto, Conisa, Almissa	
Dubrownik	Curzola, Gravosa	Vallegrande, Lagosta, Rosario (Cuciste), Trappano, Tarstenik, Meleda, Giuppana, Slano	Berna, Stagnogrande, Calamotta, Ragusa vecchia	
Megline	Budua			